І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь.
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXV. Ч. 121. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. ЧЕТВЕР, 26-го ЧЕРВНЯ 1958 П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JUNE 26, 1958 No. 121. VOL. LXV.

ПЕРЕДБАЧАЮТЬ ЗМЕНШЕННЯ КОШТІВ ПРОЖИТКУ

ІНДЕКС ЦІН В ТРАВНІ ЗБІЛЬШИВСЯ ТІЛЬКИ НА 0.1 ВІДСОТКА І СТАНОВИВ 123.6 %

Вашингтон. — Хоч кошти прожитку ще незначно збільшилися в місяці травні, то статистики й економісти передбачають зменшування коштів прожитку в найближчому часі. Статистичне бюро департаменту праці повідомляє, що індекс цін в місяці від половини квітня до половини травня збільшився на 0.1 відсотка і становив 123.6 відс. в порівнянні з цінами з 1947-1949 років, коли він виносив 100. Це вже 19 місяць, в якому індекс цін збільшується, але статистики потішають нас тим, що збільшення в місяці травні було дуже мале, бо тільки на одну десяту відсотка. Ще гірше те, що урядові статистики передбачають, що число безробітних мас в червні цього року збільшитися і становити коло 5.5 мільйона. Економісти звертають увагу на той парадокс, що під час зросту безробіття збільшуються і кошти прожитку, бо звичайно буває не так. В квітні цього року індекс цін виносив 123.5%, це значить, що треба було заплатити 12.35 доляра за ті товари, які в роках 1947-1949 коштували 10 долярів. Виділок дальшого збільшення прожитку в місяці травні цього року коло 850,000 робітників в сталевому, м'ясному та інших промислах дістануть автоматичне збільшення платень. Збільшення цін на харчі спричинило зріст коштів прожитку. Але економісти гадають, що в червні не буде збільшений індекс цін. Самотний фабричний робітник заробляв на чисто в травні (пересічно) 66.64 доляра, а робітник із трьома членами родини на утримання — 74.93 доляра. Хоч ці прибутки робітників були дещо більші в порівнянні з квітнем цього року, то вони були на 44 центи нижчі в порівнянні з травнем 1957 року. Купівельна спроможність промислових робітників була майже на 4 відсотки менша, як в тому самому часі минулого року. В травні подорожчали були м'ясо (воловина, курятина), свіжі овочі, але зате подешевшали городина, яйця і свіже молоко. В деяких містах, як, наприклад, в Ню Йорку, подорожчали: мешкання, лікарська опіка і праця. Подорожчали на 2.6 відсотка електрична енергія і газ. Ню Йорк виказує індекс коштів прожитку в травні у висоті 121.1 відсотка, а в березні і квітні кошти прожитку в тому місті були на 0.1 відсотка більші (121.2%).

Конгресова Комісія рекомендує розбудову дослідів атому

Вашингтон. — Спільна Конгресова Комісія для атомової енергії схвалила минулого вівтірка, 24-го червня, плян розбудови продукції плютонію та поширення основних дослідів атомової енергії і можливостей її використання. Цей плян схвалено всупереч застереженням і спротивові уряду. Комісія зокрема затвердила плян будови великого реактора для продукції плютонію для зброї, що коштуватиме 145,000,000 долярів. Крім того, Комісія уповноважила будову 16 нових дослідних осередків коштом приблизно 39,000,000 долярів. Плян цієї будови був раніше відкинений Комісією Атомової Енергії або Бюджетовим Бюром з ощадностевих міркувань. Члени Комісії при цьому гостро критикували ощадностеву політику уряду в ділянці дослідів і продукції атомової енергії, закидуючи йому брак розуміння важливости тієї ділянки.

Вимагають основних змін у шкільництві

Ню Йорк. — Група 15-ох науковців під проводом президента Корпорації Карнегі Дж. В. Гарднера заявляє після довгих дослідів, що американська виховна система потребує великої зміни, щоб могла з успіхом працювати в тому напрямі, щоб не дати себе перевищити СССР. „Оце по раз перший в історії ми с загрожені тим, що можемо стати гіршими щодо технології. Криза в нашому науковому вихованні — це не є винахід часописів або деяких науковців чи Петагону. Це таки справдішня криза", — заявив Гардиер. Він твердить, що входимо в ту добу нашої історії, яка найбільше вимагає. „Мусимо будувати наше майбутнє через виховання так сміливо і агресивно, як ми досі розбудували інші аспекти нашого державного життя". Ця група опублікувала звіт, в якому заявляє, що і самоуправи і стейтові власті та федеральний уряд мусять змагати до того, щоб шкільництво відповідало потребам теперішнього часу. „Добре шкільництво — це коштовна річ", говориться в цьому звіті. Досі американський нарід не був добре приготований зрозуміти цю правду.

ВНАСЛІДОК ЕКСПЛЬОЗІЇ ФАСВЕРКІВ ЗГИНУЛО 100 ОСІБ В БРАЗИЛІЇ

Сальвадор, Бразилія. — В двох містах в Бразилії Санто Амаро і Фейра де Сантана настала експльозія фасверків, внаслідок того згинуло коло 100 осіб, а поранених було коло 400 осіб. В Санто Амаро впав електричний провід на склад фасверків, спричинив великий вибух фасверків. Деякі особи були вбиті електричними дротами.

Голова Забезпеченової і Біржової Комісії зізнає в обороні Адамса

Едвард Н. Гедебі

Вашингтон. — 24-го червня на підкомісії в Палаті Репрезентантів, яка досліджує недогляди в урядових агенціях, зізнавав голова Забезпеченевої і Біржової Комісії Едвард Н. Гедебай, який заявив, що немає ніяких доказів на те, що ним очолювана комісія протекційно трактувала справу бостонського підприємця Бернарда Голдфайна, хоч головний асистент президента Айзенгавера Шерман Адамс довідувався в його справі в бюрі цієї комісії. Гедебай твердив, що комісія „енергійно і з успіхом" переслідувала Голдфайнову компанію за те, що не предложила вимаганих звітів. Але члени цієї комісії признали, що вони були примушені акцію проти Голдфайнової фірми і почали її аж тоді, коли меншість власників акцій внесла була судову скаргу проти Голдфайнових компаній. Це зізнання Гедебая підтримує твердження Адамса, що він не шукав протекції для Голдфайна в урядових агенціях, тільки звертався про звичайні інформації.

Алкорн закликає демократів признатися, що вони брали подарунки від Голдфайна

Вашингтон. — Голова Республиканського Крайового Комітету Мід Алкорн закликає демократичних сенаторів виявити таку саму відвагу як дорадник Президента Шерман Адамс та публічно признатися, чи вони не впливали на урядові агенції, дістаючи дарунки від Бернарда Голдфайна. Алкорн назвав чотирьох демократів-сенаторів Естеса Кіфовера з Тенессі, Воррена Дж. Магнусона з Вашингтону, Джорджа А. Сматерса з Флориди та Стюарта Саймінгтона з Міссурі. Алкорн твердив, що ті сенатори не хочуть зізнавати в конгресовій комісії, але сенатор Саймінгтон заявив, що радо стане перед комісією, якщо його взиватимуть. Голова підкомісії в Палаті Конгресмен Орен Гарріс заявив, що він запрошує всіх до зізнань перед своєю підкомісією, але спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбурн заявив, що сенаторів не треба б просити на свідків перед Комісією в Палаті Репрезентантів.

Д-р Мілтон Айзенгавер 15 липня почне відвідувати країни Середущої Америки

Вашингтон. — З державного департаменту повідомляють, що Президентів брат д-р Мілтон Айзенгавер вийде в поїздку по країнах Середущої Америки 15-го липня ц. р. Він мав почати цю подорож ще 15-го червня, але тої відкликали ті відвідини внаслідок ворожих демонстрацій проти віце-президента Ричарда М. Ніксона в деяких країнах Південної Америки. Офіційно подавав державний департамент, що відкладено поїздку Президентового брата тому, що важко було устійнити виїздні дати тієї візити для всіх заінтересованих країн, а саме Гватемалі, Ель Сальвадору, Нікарагви, Гондурасу, Коста Ріки і Панами. Та представники цих країн у Вашингтоні заявили, що легко було визначити дати візити д-ра Мілтона Айзенгавера, який мав би бути представником Президента. Пізніше державний департамент признав, що д-р Мілтон Айзенгавер відклав був свою поїздку доброї волі внаслідок демонстрацій проти віце-президента Ричарда М. Ніксона.

Президент конферував з афганським прем'єром

Вашингтон. — 24-го червня през. Айзенгавер конферував з афганським прем'єром князем Мохаммедом Даудом, який прибув на тридені відвідини до тієї країни. Президент приймав другим сніданком гостя з тієї країни, яка лежить між СССР, Іраном і Пакистаном, і яка є невтральна в спорі між Сходом і Заходом, але яка прихильно ставиться до вільного світу. Гадають, що темою розмов афганського прем'єра з Президентом була просьба Дауда про позичку ЗДА на будову залізниці в Афганістані, бо та держава везе свою торгівлю скерову через Пакистан, але досі не має розбудованої залізничної лінії до кордонів Пакістану. Афганський прем'єр конферував також із державним секретарем Джаном Фостером Доллесом.

Аллен прихильно оцінює американський павільйон в Брюсселі

Вашингтон. — Джордж В. Аллен, директор урядової Інформаційної Агенції, звітував президентові Айзенгаверові про американський павільйон на міжнародній виставі в Брюсселі, оцінюючи його взагальному позитивно, хоч і вважає, що „деякі аспекти вистави могли б бути поширені для більшого виявлення життя в З'єдинених Державах". Аллен відвідував виставу в Брюсселі та перевіряв на ній американський павільйон з доручення президента Айзенгавера, після численних голосів критики, яку висловлювали про американський павільйон американські туристи і конгресмени. Після зустрічі з Президентом, Аллен заявив, що Президент погоджується з його поглядами в тій справі.

ПОМЕР СВЯТОСЛАВ ОЛЕКСАНДРОВИЧ ШРАМЧЕНКО, КАПІТАН-ЛЯЙТЕНАНТ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОЇ ФЛЬОТИ

Сл. п. Святослав Шрамченко, капітан-ляйтенант фльоти.

Філаделфія. — У вівторок 24-го червня ц. р. помер тут нагло, на удар серця, у себе дома, в неприявності будь-кого з членів родині, капітан-лейтенант Української Державної Фльоти, видатний український старшина й громадянин, Святослав Олександрович Шрамченко, який саме в травні ц. р. святкував своє 65-річчя. Святослав Шрамченко походив з старої української шляхти на Чернигівщині. Народився в Баку на Кавказі 3 травня 1893 року. Він завжди гордився, що в його родині зберігалися універсали різних гетьманів, м. і. універсал гетьмана Івана Мазепи про призначення полковника Левка Шрамченка надзвичайним послом до Туреччини. Святослав Шрамченко скінчив в Києві гімназію і правничий факультет університету в Петербурзі, як також „Гардемаринську школу" в Петрограді і Олександрівську Воєнно-юридичну Академію там-же. Був учасником І світової війни й українських визвольних змагань. Був членом „Українського Воєнно-революційного Штабу Балтійської Фльоти". За української влади був адьютантом морського міністра в 1919 році і начальником організаційного Відділу Морського Генерального Штабу. В роках 1921-1922 був секретарем Французької місії в Польщі. Мав українські, французькі, польські й російські воєнні відзначення. В роках 1941-44 був головою Українського Допомогового Комітету в Холмі. На еміграції в Німеччині був організатором і керівником кількох таборів. Як воєнно-морський історик написав коло 200 розвідок в українській і інших мовах. Був одним із найвидатніших українських філателістів. Після приїзду до ЗДА йому запропоновано службу в американській фльоті у ранзі капітана, під умовою доброго вивчення англійської мови. Постійно мешкав у Филадельфії. Був членом УНСоюзу та дописував до „Свободи". Залишив дружину Марію і сина Ростислава, студента університету у Филаделфії — також членів УНСоюзу.

Панахида по Покійному відбудеться в п'ятницю 20-го ц.м. о год. 8 веч. у похоронному заведенні Насєвича у Филаделфії, а похорон — в суботу о год. 9 ранку, із православної церкви на цвинтар в Бавнд Вруку в Ню Джерзі.

Совєти закидають американській поліції сприяння демонстрантам в Ню Йорку

Москва. — Совєтська агенція ТАСС передала пресі статтю, в якій закидається державним органам американської влади та американській поліції, що вони „підбадьорювали хуліганізм" демонстрантів перед будинком совєтської делегації до Об'єднаних Націй в Ню Йорку. У тій статті ані словом не говориться про дійсну причину, чому виникли ті демонстрації (з приводу вбивства кол. мадярського прем'єра Імре Надя), ані про те, що в тих демонстраціях, у сутичках з демонструючими мадярами, було потурбованих сім поліціянтів і що поліція арештувала була цілий ряд демонстрантів. Тон і стиль тієї брехливої і підбурюючої совєтської статті, — ті самі, що в попередніх пропагандивних виступах Совєтів проти Данії і Західної Німеччини з приводу антисовєтських демонстрацій в Копенгазі й Бонні, тому чужинецькі дипломати в Москві не виключають, що совєтська поліція зорганізує „спонтанну" демонстрацію також проти американської амбасади в Москві. Проте американський амбасадор Левелин Томпсон не зажадав спеціяльної охорони для амбасади і, мабуть, не згадував про цю справу у своїй вівтірковій розмові з Громиком, — твердять амери. канські кореспонденти.

Американський летун перелетів з Ню Йорку до Сицилії

Палермо. — У понеділок 23 червня пі веч. з легкого одноособового й одномоторового літака висів американський летун Макс Конрад, який у 32 годинах і 55 хвилинах перелетів віддаль 4,440 миль. Він вилетів був минулої суботи з Шикаго, щоб летіти до Палермо на Сицилії, але мусів приземлитись в Ню Йорку і насправді розпочати свою трансокеанську подорож в минулу неділю раном з Міжнародного летовища Айдлвайлд в Ню Йорку. Він летів на запрошення організаторів міжнародних летунських змагань з централею на Сицилії. Не маючи довший час ніяких радіовістей від нього, на летовищі в Палермо вже лякались за його долю і всі летовища в східній частині Атлантику і в південно-західній Европі були заалярмовані. Виявилось, що протягом кількох останніх годинах радеоапарат в літаку перестав діяти. Над Середземним морем Конрад заблукав і мало не приземлився в Тунісі, але в останній хвилині віднайшов Сицилію, над якою саме шаліла хуртовина. Не зважаючи на неї, на летовищі ждала велика юрба осіб, між ними летунський аташе з американської амбасади в Римі. Макс Конрад має вже 55 років. Він перелетів тепер уже 40-ий раз Атлянтійський океан, при чому його спеціяльністю є летіти легкими одномоторовими літаками.

Україна перед жнивами

Як подає совєтська преса, цьогорічний урожай на Україні має бути добрий. На півдні вже почали вибіркову косовицю озимого ячменю. Перші сотні гектарів хліба скошено в Голопристанському районі на Херсонщині. Почали також збирання в Криму. За постановою уряду врожай має бути зібраний протягом 10-12 днів, але, як подає кореспондент „Правди" з 17-го червня, ці багатьох районах ще й досі не відчувається напруження в підготові до жнив. Занадто повільно підготовляються в Кам'янець-Подільському, Меджибізькому та інших районах Хмельницької області, де й досі не відремонтували комбайнів та інших машин. Також зволікають з ремонтом комбайнів, жниварок і інших сільсько - господарських машин в Чернигівській області. Особливо непокоїть партійних керівників незадовільний стан автотранспорту в більшості колгоспів і радгоспів.

СОВЄТИ ПОГРОЖУЮТЬ „НАСЛІДКАМИ" НА ВИПАДОК ІНТЕРВЕНЦІЇ В ЛИВАНІ

Москва. — Совєтський уряд оприлюднив у вівторок 24-го червня ц. р. заяву у зв'язку з ситуацією в Ливані. Він оскаржує „західних імперіялістів", називаючи за іменем З'єдинені Держави й Англію, в бажанні збройно інтервеніювати в Ливані, при чому Москва твердить, що ці держави хочуть покористуватися невірним аргументом, наче б З'єдинена Арабська Республика вмішувалась у внутрішні справи Ливану. Совєтський комунікат покликується на заяву державного секретаря Дж. Ф. Доллеса, який не виключив можливості вжиття збройних сил задля введення спокою в Ливані. Совєти рішуче застерігаються проти того, щоб військові обсерватори Об'єднаних Націй на терені Ливану дістали будь-яку іншу місію, як тільки збирання інформацій, і щоб під плащиком поширення їхнього складу — ввести на терен Ливану збройну силу Об'єднаних Націй. З свого боку Совєти погрожують „наслідками", за які, мовляв, відповідальність впала б цілком на „західних імперіялістів", та запевняють, що вони „не могли б бути байдужі" на випадок чужої інтервенції в Ливані. За західними коментарями — ця остання совєтська погроза не відбігає від загальної совєтської тактики погрожування й шантажування при будь-якій нагоді. В даному випадку Совєтам залежить на тому, щоб відвернути увагу міжнародного світу від повороту сталінізму з його проявами кривавого терору, застосованого вже супроти колишнього мадярського прем'єра Імре Надя і його трьох співробітників. Тим часом генеральний секретар Об'єднаних Націй Даг Гаммершилд вернувся з Каїро, де він протягом чотирьох годин нараджувався з президентом Гамалем Абдель Нассером, до столиці Ливану Бейруту і переїв знову коротку нараду з ливанським президентом Камілем Шамуном. Цей останній заявив після того, що коли Об'єднаним Націям не вдасться вплинути на З'єдинену Арабську Республіку, щоб вона припинила своє вмішування в ливанські справи, то Ливан зажадає від Об'єднаних Націй міжнародної поліції для охорони своїх кордонів та звернеться за військовою допомогою безпосередньо до західних держав. Саме тоді, коли Гаммершилд приїхав до готелю, на розі вулиці перед крамницею одного англійця вибухла підкинена партизанами бомба. Інша бомба вибухла була на вулиці, коли випадково переїздив нею американський амбасадор МекКлінток. В обох випадках ніхто не зазнав шкоди. На середу 25 червня призначений був відліт Гаммершилда до Ню Йорку, де він має скласти звіт перед Радою Безпеки ОН про висліди своєї подорожі. Керівні ливанські чинники — за твердженням тамошніх західних кореспондентів — дивляться песимістично на дальший хід подій. Вони переконані, що Гаммершилдові не вдалося переконати през. Нассера, щоб він відмовився від революціонізування відносин в Ливані. Доказом цього є не припинення, а посилення підбурюючої агітації, яку ведуть радіостанції з Каїро і Дамаску та єгипетська й сирійська преса. Офіційні ливанські кола рахуються із збільшеною військовою акцією партизанів, бо навіть не виключають такого наступу, який вможливив би партизанам заволодіти столицею Ливану Бейрутом.

У Польщі звільнено 130,000 робітників

Варшава. — З польських фабрик звільнено 130,000 робітників, а до серпня ц. р. мають звільнити ще 70,000. Таку масову редукцію переведено за рекомендацією економічних дорадників Владислава Гомулки у ході санування господарського життя Польщі. Масова редукція фабричних робітників має обнизити кошти продукції, отже вплинути на зменшення високих цін польських фабрикатів. Проте ця драстична реформа ризикована і — як видно із заяви віце-прем'єра Пйотра Ярошевіча — уряд не має певности щодо її успішних наслідків. Пляни переселення звільнених робітників до копалень і на західні т. зв. „визволені землі", не вдається, бо поважна частина робітників із міських фабрик не хоче стати вуглекопами ані хліборобами. Самі фабричні управи також не співпрацюють гармонійно з урядом, бо дає себе в знаки протекційна система: невідповідне звільнювання, не за критерієм працездатности, то знову при приймання нових робітників на місце звільнених і тим чином дальше обтяжування фабрики високими адміністраційними коштами. Політично ця реформа турбує польських лідерів тому, що на випадок збільшення безробіття та невдачі господарських реформ — режим Гомулки опиниться у трудній ситуації.

Франція обмірковує можливості визнання комуністичного Китаю

Париж. — В паризькій пресі появились вістки, наче б уряд де Голя приготовляв акт визнання комуністичного режиму в Китаї, після чого малиб виїхати туди французькі торговельна і технічна місії. Французьке міністерство закордонних справ заперечило тій вістці, але признало, що проблема комуністичного Китаю є „під постійним розглядом", дармащо не передбачується в найближчій будучності зміни французької закордонної політики в цьому пункті. З націонал-китайських кіл впевняють, що такий „пробний бальон" пустили китайські комуністи і ті їхні англійські „співіснувальники", які хотіли б, щоб Франція пішла слідами Англії та визнала комуністичний Китай.

В АМЕРИЦІ

● **Головний дорадник президента Айзенгавера, Шерман Адамс,** заявив своїм приятелям, які намовляли його восени цього року виставити свою кандидатуру на сенатора зі стейту Ню Гемшир, що він „мусить закінчити ту працю, яку має в Білому Домі", і тому не може змагатися за здобуття сенатського становища.

● **Урядовці Плимутської колонії** плянують в п'ятницю 27-го червня перевести „Мейфлавер ІІ" знову до Плимуту, Массачусетс. Цей корабель останні 311 днів стояв у портах Ню Йорку, Маямі і Вашингтон.

● **Державний секретар Джан Фостер Доллес** заявив, що в теперішній час він не бачить можливости злагідження відносин між Сходом і Заходом. Цю свою заяву склав Доллес в інтерв'ю з представником Канадійської Радіової Корпорації Едгаром МекІннісом.

● **Крамниця** з письмовим приладдям для членів Палати Репрезентантів має клопіт: 35,-000 долярів річного прибутку, якого не повинно бути зовсім, бо вона має річно видати кожному конґресменові товарів кругло на 600 долярів. Ця надвишка виникла внаслідок непередбаченого знищення частини товарів.

● **Федеральний суддя Сейбирн Г. Линн** засудив на п'ять років в'язниці з припиненням виконання кари 23 кубинців, які пробували вивезти зброю на Кубу для повстанців Фіделя Кастра.

● **Лікар Акерман Ковлє** помер 30 років тому, записавши в тестаменті, щоб на відсотки із залишених ним бондів раз на рік нюйоркським дітям в дитячих садках і нижчих клясах народних шкіл купувати морозиво. Цього року понад 2,000 дітей їли морозиво, згадуючи доброго лікаря.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Виставку нових українських книжок влаштовано,** старанням Яра Славутича, в Публічній Бібліотеці Президіо в Монтерей, Каліфорнія, — повідомляє офіціяльний бюлетень Військової Школи Мов у тій місцевості. Між виставленими книжками є м. і. англомовна Біла Книга про чорні діла Кремля, книжка Меннінґа про Гетьмана Мазепу, Історія Української Культури проф. Ів. Мірчука (нім. мовою), Історія Української Літератури проф. Д. Чижевського та інші.

● **Українське Національне Об'єднання Канади (УНО)** скликає свою звичайну крайову конференцію на 30, 31 серпня і 1-го вересня ц. р. Конференція відбудеться в Торонті.

● **73 українські студенти** закінчили цього року Манітобський університет у Вінніпеґу, одержавши диплóми та відповідні наукові ступні.

● **Український Світовий Всегетьманський Конгрес** має відбутися в Дітройті в днях 4–6 липня ц. р., що буде рівночасно відзначенням 40-річчя проголошення Української Гетьманської Держави. Участь в Конґресі зголосили гетьманські організації Австралії, Арґентини, Бразилії, Великої Британії, ЗДА, Канади, Німеччини, Австрії і Параґваю.

У СВІТІ

● **47,000 автобусових водіїв і кондукторів у Лондоні** минулої п'ятниці, після 7-тижневого страйку, що геть викинув з нормальних рейок життя лондонців, рішили вернутися до праці. Страйкарі дістали підвишку по $1.18 тижнево. 20,000 портових робітників і 1,700 водіїв вантажних авт, які прилучились були до страйку автобусників, також рішили вернутися до праці, дармащо переговори по підвищення їхньої платні покищо не дали позитивного висліду.

● **Комуно-китайська преса і радіо** проголосили японського прем'єра Нобосуке Куші „ворогом число 1" всіх азійців. Китайські комуністи обвинувачують японського прем'єра в тому, що він старається створити північно - азійський бльок у спілці з смертельними ворогами комуністів — південно - корейським президентом Сингманом Рі та націонал - китайським президентом Чіянґ Кай-шеком.

● **На австрійсько - чеському кордоні** пропав 10 червня ц. р. американський сержант, 34-річний Джеймс Е. Кол. Він вийшов був з дому, щоб зустрітися із свояком сестрі дружини, австрійки, і ніби з ним ловити рибу — і від того часу зник. Через 10 днів після того комуно-чеський уряд повідомив американську амбасаду, що Джеймс Кол перебуває в чеській в'язниці. Як він туди попав і в чому його оскаржують, комуністи не сказали, але здогадуються, що схопила його комуно - чеська прикордонна сторожа, як „шпигуна".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

СПОНТАННІ І РОБЛЕНІ ДЕМОНСТРАЦІЇ

Екзекуція над чотирма керівниками мадярської революції з бувшим прем'єром Імре Надем у проводі викликала обурення в цілому світі, — не тільки в західніх, але й у „невтральних" країнах, дуже скупих на слово догани під адресою Москви. Своє „пригноблення" з цього приводу висловив індійський прем'єр Неру, гостру заяву осуду склав комуністичний лідер англійських вуглекопів Артур Горнер, вождь комуністичної Югославії Тіто склав офіційний протест у Будапешті, а польський Гомулка — як твердять кореспонденти з Варшави — скаржився в листі до Хрущова, що рішення звести з цього світу Надя прийнято без попереднього порозуміння з ним, Гомулкою, який був би відраджував від такого акту. Що й казати про настрій найвищого обурення і розпуки, який огорнув мадярських емігрантів, для яких Надь, хоч старий комуніст, став силою історичних обставин, у яких він діяв восени 1956 року, символом національного бунту проти московської тиранії, символом змагання до мадярської суверенности. Такий самий настрій прикметний запальній антикомуністичній молоді в усіх вільних країнах, членам тих організацій, які плекають у себе дух спротиву комуно-большевицькій потворі.

Такий настрій спонтанного і загального обурення став причиною вибуху так само спонтанних демонстрацій під будинками совєтських амбасад у цілому ряді країн Европи й Америки. Хто знає відносини в Німеччині, Данії й інших країнах Західньої Европи та в З'єдинених Державах чи Канаді, той знає, що це чистий абсурд посуджувати, щоб будь-які органи, залежні від державної влади, могли плянувати й організувати такі демонстрації. Таке підозріння могло б виникнути тільки у фантазії наївних людей, для яких незрозумілим поняттям є вільний світ та існуючі в ньому порядки, дух і атмосфера. На таку наївність дома і закордоном розраховує кремлівська кліка, намагаючись своєю забріханою пропагандою причіплювати західнім країнам свої власні терористичні методи та вмовляти в своїх і чужих людей, мовляв, демонстрації перед совєтськими представництвами в Німеччині, Данії чи ЗДА були ділом урядів тих країн, яке заслуговує на „відплату". Відсіль — демонстрації в Москві перед амбасадами Данії і Західньої Німеччини, з вибиванням вікон, вимазуванням стін образливими написами, криками й погрозами на адресу тих держав.

Як не можна уявити собі, щоб німецька, данська, італійська чи американська поліція організувала вуличні демонстрації проти будь-якої чужої держави, так само не можна уявити собі, щоб у Москві міг зібратися півторатисячний натовп і бешкетувати під будинком чужинецької амбасади — *без ініціятиви, режисури і виразного наказу* державно-політичної влади, з докладними вказівками керівникам демонстрації і поліції, як вони мають поводитись. Уже стара царська Росія славилась небувалим ніде інде в світі зв'язком між поліцією та вулицею. Адже всі ганебні жидівські погроми були інспіровані й керовані російською поліцією, так само, як організувала вона всякі „спонтанні" цареславні колінопреклонства. Від часів Катерини фабриковано в усіх видах і формах „потьомкінські села", як атрапи, за якими приховувався справжній зміст російського життя. Як могли маршувати з бічних вулиць на Велику Грузинську вулицю у Москві, де стоїть будинок західньо-німецької амбасади, комсомольці і робітники з камінням та пляшками, щоб створити там півторатисячну юрбу, коли буквально кілька осіб не можуть зібратися на будь-якому розі двох совєтських вулиць, щоб негайно не викликати підозри в поліції!?

Коментарі західної преси на цю тему двоякі: одні з них обурюються совєтською перфідією, інші — беруть цю справу з веселої сторінки. Ці останні називають большевицьку тактику „дітвацькою", але водночас звертають увагу на те, що така тактика пригадує забаву з сірниками. Бо колись хтось, мовляв, користується юрбою, вулицею, для своєї політики, то він ніколи не може бути певним, до якого ступня вулична юрба буде коритися наказам і коли вона може звернутися — проти свого наказодавця. І сама історія Росії дала на це повчальні приклади. Одна дурниця потягає за собою другу, один злочин — другий. Здавлення мадярської революції Москвою було актом насильства сильнішого над слабшим, з обрахунком на дуже коротку мету. За цим злочином прийшов злочинний режим терору на Мадярщині і поворот до сталінізму в Совєтах, що їх виявом було вбивство Надя. Теперішні фабриковані авантюри під чужинецькими амбасадами в Москві тільки загострюють холодну війну, поглиблюють ненависть усіх вільних людей до Кремлю та політично ізолюють його.

СІРА ЛЮДИНА ПРО ЕКОНОМІКУ

Щораз більше політиків і економістів вказують на факти, які свідчать про те, що економічна затримка в ЗДА уже в найближчому часі скінчиться, після чого почнеться господарський „бум".

А поки можна було ствердити ознаки економічного поліпшення, економісти давали ліки на поліпшення економіки. Деякі з них пропонували всякими способами збільшувати видатки, щоб поліпшити господарство та зменшити число безробітних. Інші твердили, що надмірне збільшення федеральних видатків може привести до такої інфляції валюти, яка може спричинити господарську депресію.

Уряд і Конґрес вибрали посередню дорогу і не пішли за порадою ані одних, ані других. Виявляється, що це був правильний шлях, бо число безробітних зменшується, інвестиції і особисті прибутки зростають, і численні економічні факти говорять про поліпшення економіки.

Журналіст пресового концерну Скріпса-Ґоварда Семюел Лубелл перевів опитування в промислових районах ЗДА, щоб довідатися, що думають робітники про господарську рецесію, про ціни на товари та заробітні платні, і що вважають вони за те „найголовніше" для вдоволення робітничого світу.

„Я не хочу дальшого підвищення заробітної платні, бо воно спричиняє зріст цін на товари і не дає жадної користи. Ми повинні змагати до того, щоб ані заробітки, ані ціни на товари не збільшувалися", — сказав 35-річний сталевар в Питсбурґу, Па., висловлюючи бажання великої частини робітників і їхніх жінок, які в першу чергу вимагають економічної стабілізації. Лубелл твердить, що більшість робітників (у Шикаґо 5 до 1, в Клівленді 6 до 1, в Дітройті 8 до 1, а в Питсбурґу 9 до 1, зреклися б підвищення заробітних платень, коли б вдалося устабілізувати кошти прожитку. Він заявляє, що за весь час своєї журналістичної праці ще ніколи не зустрічав такого гарячого бажання стабільности в економіці, як тепер.

Хоч у ЗДА є сьогодні майже 5 мільйонів безробітних і хоч кошти прожитку стоять на рекордовій висоті, Лубелл лише зрідка зустрічав робітників, які вважають, що поліпшувати економіку треба збільшуванням федеральних видатків та знецінюванням доляра через підвищення цін на товари і збільшення заробітків. Робітники заявляють, що вони стримуються купувати товари, ціна яких збільшилася, дармащо дістають більше грошей внаслідок підвищення платень.

У деяких районах самі робітники домагалися „замороження" цін і платень, бо — кажуть вони, тоді можна буде наперед обраховувати свої родинні бюджети, будучи певним, що заощаджена готівка не втратить своєї вартости, як це є тепер, коли вартість доляра зменшується з більшою швидкістю, як зростають заробітки. І тому, на думку Лубелла, громадянство прийняло б з ентузіязмом рішення Президента виступити посередником між працедавцями і представниками робітничих організацій, щоб добитися стабілізації цін і платень.

Журналіст Лубелл, ствердивши, що більшість членів робітничих спілок воліє економічну стабілізацію, як постійне зростання цін і платень, признає, що, головним чином, сталевари і автомобільні робітники домагаються підвищення заробітних платень, бо „кошти прожитку збільшуються, і тому треба їх вирівнювати". Деякі робітники повторюють арґументи спілкових провідників, мовляв, збільшення заробітків допомагає поліпшити економіку, бо широкі верстви населення мають тоді більше грошей на видатки. Один безробітний сказав щиро: „Я був вдоволений із платні, яку діставав, і бажаю тільки одного: вернутися до праці".

Зріст цін на продукти першої потреби, головним чином на городину й овочі внаслідок морозів на Флориді, настрашив американців, бо в приспішеному темпі показав їм загрозу інфляції. Деякі родини, роблячи щоденні закупи, почали записувати, що скільки коштує, хоч раніше ніколи цього не робили. 28-річний машиніст в Ґарден Сити, Мишиґен, сказав Лубелові: „Тепер я купую собі цигарки в супермаркеті, а не в автоматі, не п'ю пива зі своїми колеґами в барі, а купую відразу цілу скриньку з 6 пушками і п'ю його вдома". Таких „ощадностевих потягнень" американського машиніста не міг би зрозуміти европейський робітник, а про робітника з-поза залізної заслони немає що й говорити. Американський журналіст вважає ці „обмеження" за ознаку погіршення економіки.

Лубелл ствердив, що заклики „більшими закупами бити рецесію" деколи мали протилежний наслідок. Американці люблять рекляму і їй деколи занадто вірять, купуючи спеціяльно рекламовані товари, які не завжди бувають кращі від звичайних. Та коли вони бачать рекляму, яка закликає їх взагалі більше купувати, тоді деякі з них вперто не купують, гадаючи, що таким способом прискорять знижку цін.

Деколи відбувається дійсна погоня за низькими цінами. Один клівлендський купець, шукаючи плину, щоб здезинфікувати кільканадцять троянд у своєму городі, обійшов п'ять крамниць, аж поки не заощадив одного доляра на цьому купні. Один шикаґівський робітник заявив: „Ви заробляєте тижнево яких 150 долярів, а я тільки 60. Але і ви і я за всі потрібні нам речі платимо такі самі ціни. Тому для мене і для таких, як я, важливо, щоб ціни не збільшувалися, а, по можливості, зменшувалися, бо тоді я зможу купувати в крамниці більше товарів".

Невідомо, що буде з цінами в найближчому часі. Цю непевність збільшує ще й та обставина, що від 1-го липня понад мільйон федеральних працівників дістануть збільшені платні, і то з важністю від 1-го січня ц. р. Також підвищені будуть платні 500,000 поштових працівників. На один більйон долярів більше матимуть у своїх руках люди, які напевно збільшать після цього закупи в крамницях. Цей рух поліпшить економіку, але одночасно спричиниться до збільшення цін на товари або підвищення заробітків. Отже, поліпшення економіки станеться коштом інфляції доляра, і економічна стабілізація, якої домагається робітництво, не буде здійснена.

Без економічної стабільности не можна говорити про тривке поліпшення економіки, бо інфляційна економіка в одну кишеню дає, а з другої витягає.

Д-р Михайло Данилюк

З'ЇЗД СВІТОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗДОРОВ'Я

(1)

У „Свободі" вже була стаття із загальними заввагами про цей з'їзд, що відбувся в днях 26 травня до 14 червня ц. р.. Проте, бувши присутнім на більшості засідань цього світового колективу, хочу кинути більше світла на цю подію.

Місцем з'їзду обрано Мінеаполіс — подалі від політичного центру й великоміського шуму, ближче до медичного осередку. Міннесота з її Мейо Клінік та університетом, зразково організована під оглядом охорони і вимог людського здоров'я, відповідала знаменито на такий ювілейний з'їзд з нагоди 10-ліття існування Світової Організації Здоров'я.

Світова Організація Здоров'я (Ворлд Гелт Орґанізейшен, скорочено будемо називати СОЗ) постала при Об'єднаних Націях в 1948 р. на пропозицію Бразилії, що внесла проєкт такої організації ще в 1945 р. Хоч і аполітична організація, вже в початках стала вона жертвою політичних маневрів, і бльок Совєтського Союзу демонстративно вийшов із неї. Одначе СОЗ працювала, мабуть, успішно, бо по деякому часі Совєтський Союз увійшов до неї знову, а вже на з'їзді в Міннеаполісі увійшли і його сателіти. Совєтський бльок пробував був увести Україну і Білорусь які хоч і мали окремі місця серед делеґатів, все ж залишилися в ролі чи то гостей, чи то обсерваторів, зрештою, як частина делеґації Совєтського Союзу.

Цікаве, що Совєтський Союз не тільки увійшов до СОЗ, але й запропонував грошову підтримку у висоті 10% її бюджету, а на цей рік підніс свою вкладку до 12.8%. ЗДА до цього часу покривали найменше третину видатків організації. Річний бюджет СОЗ, що досі становив 14 мільйонів долярів, тепер дещо піднесено.

СОЗ має нібито 88 членів, але фактично 84, бо Україна і Білорусь, хоч і фіґурують як окремі члени, але голосу не мають. Крім цього Ніґерія і Федерація Родезії є надавичайними членами. Турецький член делеґації саркастично висловився: „Україна і Білорусь є членами, але за них голосує Москва". Питання, куди був спрямований сарказм — в сторону Москви чи в сторону західнього бльоку — залишилося в повітрі.

СОЗ поділила світ на 6 зон: 1. Африка (160 мільйонів населення), 2. Америка (326 млн.), 3. Південно-східня Азія (500 млн., при чому треба зважити, що Китай до СОЗ не прийнято), 4. Европа (610 млн.), 5. Східнє Середземномор'я (167 млн.) і врешті 6. Західній Пацифік (633 млн.). Головний секретаріят міститься в Женеві і до його розпорядження, крім допоміжного апарату, стоять згадані 14 мільйонів долярів і 850 фахівців з 54 різних країн. Очевидно, ми не враховуємо тут тисяч і тисяч осіб з персоналу відділів охорони публічного здоров'я різних країн, що стоять (чи мусіли б стояти) в тісній співпраці із СОЗ.

Напрямні в роботі СОЗ за 10 років були: 1. Скріплювання та підтримування крайових (національних) департаментів охорони здоров'я, 2. Створення і втримування обслуги в ділянках епідеміології і статистики, 3. Контроля епідемічних та ендемічних хвороб, 4. Підтримка здоров'я матері і дитини, 5. Підтримка умового здоров'я, зокрема для витворення кращої гармонії в людських відносинах, 6. Покращання санітарної, запобіжної і терапевтичної обслуги з усіх ділянок медицини в цілому світі.

Для реалізації своїх плянів СОЗ створила ряд інституцій, як, наприклад, Центральну Технічну Обслугу, Розвідку Епідеміології та Карантини, Центр Статистики Здоров'я, заходи створення міжнародної фармакопеї, комісії для студій атомової енерґії та здоров'я, стандартизації лябораторійних процедур для здоровельної розвідки та досліду, документації, публікації і т. д.

На початку свого існування СОЗ виповіла війну в першу чергу малярії, туберкульозі та венеричним недугам. Як виходило із звітів делеґатів, ця боротьба була надзвичайно успішна, зокрема в країнах нижчого цивілізаційного рівня. Делеґати з африканських та південно-азійських країн присвячували окремі промови, в яких висловлювали подяку СОЗ за її допомогу в боротьбі з хворобами. В кожній промові висловлювано вдячність, зокрема, ЗДА за доставу ліків, вакцин, медичного виряду тощо.

Тепер СОЗ працює в напрямі поборювання 40 різних недуг, в основному заразних та переношуваних, а також тих, що мають вплив на економіку країн. СОЗ має в 46 країнах дослідні лябораторії, які весь час вимінюються досвідом та інформаціями. Щоб забезпечити собі сталих працівників СОЗ ,фінансує 6,000 кваліфікаційних вишколів для лікарів, медичних сестер, санітарів, лябораптів і т .д. з 150 різних країн.

А тепер дещо про самий з'їзд.

Мав він два етапи. Перший відбувався в міській авдиторії Міннеаполісу і тривав три дні. Ряд високих достойників, включно з д-ром Айзенгавером, що був персональним представником Президента, висловлювали привіти, побажання, ґратуляції та надії на дальшу успішну працю СОЗ. Одначе, і на святочних зборах без політики не обійшлось. Під впливом совєтської делеґації в дуже делікатній, але рішучій формі піднесено надію, що в СОЗ буде включений комуністичний Китай. Цю справу підніс представник Індії, мовляв, неможливо контролювати заразні недуги без співпраці з найближчими сусідами. Здавалось, що пахне скандалом. Усі з зацікавленням чекали звідомлень мандатної комісії, яка тим часом при замкнених дверях видушувала собі піт на чоло.

Звітом мандатної комісії почався другий етап з'їзду, що фактично був 11-им звичайним з'їздом організації. Коли голова мандатної комісії скінчив, усім видалося, що хмари перейшли. Китай прочитаний не був. Значить, за ціну свого перебування в СОЗ совєтський бльок залишив справу комуністичного Китаю. Ситуація створилась така сама, як в ОН. Ми слухали голову мандатної комісії із запертим духом, але з іншої причини. Україна і Білорусь, як правні делеґації, прочитані не були. Міністер охорони здоров'я України сидів за столом із написом „Українська ССР" з похиленою головою. Фактичний з'їзд відбувався частинно в місцевій „вокейшенел" школі, коли збиралась Асамблея Здоров'я, а частинно в місцевому готелі, де з'їзд поділився на 2 основні групи: Комітет програми і бюджету та Комітет адміністрації, фінансів і леґальних справ. Делеґації кожної країни рівночасно дискутували справи в двох засіданнях.

Правдоподібно, справа членства України і Білоруси була дискутована ще на закритих засіданнях різних комітетів, але про це звідомлень не було. Ми спитали делеґата України, що він про те думає. Міністер охорони здоров'я, д-р Платон Шупик, приблизно 55-60-літній хірурґ-уролог із Сумщини, в минулому заступник ректора медичного факультету в Харкові, згодом ректор медичного інституту, а тепер міністер, присадкуватий, енерґійний, чистою українською мовою з добрим додатком полтавського акценту висловився дуже просто: „Ми дуже здивовані, але будемо й далі вперті. Це смішно, щоб висококультурна країна із 41 млн. населення, з 68 тис. лікарів, із 300 тис. медсестер, фельдшерів, лябораптів і т. д. не була повновартним членом такої організації. Погляньте, ми маємо більше шкіл, учителів і інститутів, як висококультурна Німеччина, продукуємо більше сталі, вугілля, як Франція, вирощуємо більше хліба, як ціла Західня Европа, маємо більше населення, як всі держави Бенелюксу або Південної Европи, врешті, маємо більше медичного персоналу включно із лікарями, як будь-яка держава із такою самою кількістю населення. Тому ми будемо далі настоювати на повному членстві в СОЗ".

Вислухавши представника Української ССР, ми не зробили ніяких коментарів. Пригадались тільки розпачливі благання в листах з України до рідних і знайомих в Америці, щоб посилати медикаменти.

При цій нагоді д-р Шупик поінформував, що на Україні є тепер 18 медичних інститутів. Останні, які уже сам зорганізував — в Станиславові, Тернополі та Ужгороді. На цю осінь він має надію організувати також в Луцьку. Не створено до цього часу медичного інституту на Волині тому, що з розбудовою таких інститутів в інших частинах України не можна було забезпечити нових достатньою кількістю педагогічного персоналу та навчального матеріялу. Але тепер все це є — і Волинь уперше в історії матиме медичний інститут. Правдоподібно, це пекуча проблема, бо на Волині, яка сильно розростається, творяться нові великі міста, як, наприклад, Нововолинськ, недалеко Володимира, місто, яке в недалекому майбутньому стане одним з найбільших на Волині. Ми запитали: яка мова по медичних інститутах? Міністер відповів: мішана, українська і російська. Війна, сказав він, знищила велику кількість медичних кадрів на Україні і тому педагогічний персонал забезпечується так, як можна. Але є надія, що дальшим розростом навчальною мовою буде лише українська. Хотілось нагадати про український персонал на Сибіру, але в розмові ми обидва старались вносити якнайменше політичного елементу. Д-р Шупик з усмішкою зауважив: „Хай котрийсь український лікар з Америки прийде до нас і подивиться, як ми працюємо".. Я, також усміхаючись, курив свою люльку...

СКАРБИ НАРОДНОГО МИСТЕЦТВА

Учителі міста Косова створили при місцевій школі музей мистецьких виробів гуцульських майстрів. В цьому музеї налічується понад 500 унікальних творів — мистецька різьба, інкрустація, мистецьке випалювання, кераміка, карбування на металі, вишивка і ткацтво, народний гуцульський одяг. З-поміж експонатів музею є вироби такого видатного майстра, як Марко Мегеденюк. Скринька і барильце його роботи збереглися в дуже доброму стані і являють собою зразки народного мистецтва Гуцульщини 19 і початку 20 століття. Тут же зберігаються роботи прославлених майстрів - різьбарів Василя, Миколи й Федора Шкрібляків, Василя Девдюка. В керамічному відділі виставлено роботи О. Бахметюка, М. і П. Баранюків, П. Кошака, різьба та інкрустація братів Юрія та Семена Корпанюків.

З вісток, які приходять з рідних земель, довідуємось, що зовнішній вигляд гуцулів за останні роки дуже змінився — замість кептарів та кресань, носять вони здебільша совєтські „ватянки" та „кепки", отже гуцульська народна ноша направду стає тепер музейним експонатом.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

Інформація мусить бути правдива

П. Ярослав Кулидик, в своїй статті в „Свободі" Ч. 113 з 14-го червня ц. р. п. н. „Ракети і атомові бомбовики", написав: „Вільний світ не має покищо міжконтинентальних ракет . . ." Таке твердження минається зовсім з правдою.

Збройні сили ЗДА мають на свойому озброєнні такі міжконтинентальні балістичні ракети, призначені до стратегічних дій: (а) далекосяжні (ICBM), із засягом 5.500 миль (8.800 км.) — "Atlas" (SM-65), "Titan" і "Snark" та (б) середнього засягу до 2.700 миль — "Jupiter" і "Thor". Організаційно і оперативно об'єднані вони в окремих стратегічних ракетних ескадронах (Strategic Missile Squadrons).

Повище спростування подаю на підставі найбільш авторитетного джерела, що ним є журнал "Military Review", офіційний орган Академії Командувачів і Генерального Штабу (U.S. Army Command and General Staff College), матеріялами якого я маю право користуватися.

Зенон Стефанів

НАС ХРЕСТИЛА БІДА...

Нас хрестила біда,
нас вінчали бої,
І тому ми зійшлися обоє!
Чуєш спів солов'я,
це все думи мої,
Це в житті нашім
перші пробої.

Тож ходім у гаї,
слухать думи мої,
Заслухатися в спів
цей весняний...
Ти ж поглянь навкруги,
— зеленіють луги
І у серці щось радісне
тане...

ВАЛЕНТИНА ПІНОВА

Євген Онацький

ШЛЯХОМ НА РОТТЕРДАМ

(До 20-ліття трагічної смерти сл. п. полк. Є. Коновальця)

(24)

Отже, я не тільки вже дав згоду на пропозицію п. Г-ря, але більше того — настирливо тепер прошу вас, якмога швидше затвердити її й почати реалізацію. При чому найкраще це робити з місця теперішнього осідку, як безпосередньо межуючого з Ельдорадо. Якщо це не можна зробити з тим папером, який маю, то варто підшукати інший і з кимсь сюди прислати й обміняти на мій. Радимось з Г-рем щодня. Обидва прийшли до висновку, що в усякім разі недоцільно мені тепер віддалятися від меж Ельдорадо. Недоцільним є моє повернення до Відня, чи до Б(ерліну), або в будь-яке інше місце. Треба сидіти й чекати тут, в цьому місті, що є невелике, але недалеке меж і дешеве. Будь-яка подорож моя тепер — зайва витрата грошей, бо так чи інакше я мушу дістатись й дістануся додому, або загину. Тому прошу не віддаляти мене від меж.

Вважаю жартом пророкування мені п. Г-рем долі емігранта. Цього не буде й не сміє бути, поки маю змогу бути чимсь корисним на рідних землях. Мені здається, що й ви погодитесь з тим, що моє місце тепер, коли я не є провалений, там, а не на чужині.

З вдячністю згадую вашу заяву, зроблену мені в Б., що, коли під ногами вдома в мене буде горіти, аби я пам'ятав, що й на чужині я знайду підтримку, можливість працювати на діло Визволення.

Але тепер, коли можу й є потрібний вдома, прошу, дуже прошу, якмога швидше, поки ще літня пора, поки не почались осінні дощі і буде можна відправити сюди мого наступника (на щастя, дощі перестали), почати негайно реалізацію висловленого вами ще в Відні й тепер запропонованого Г-рем проєкту.

Два тижні не маю від вас вісток. Чекаю на них нетерпляче кожної години, кожного дня.

Вітайте Пр-та (Яр. Барановського. — Є. О.)".

А ось і останній лист Вельмуда до полк. Ром. Сушка, що про нього Сушко писав: „Ніхто не може з того листа вичитати хитрости чи нещирости". Про цей лист п. Стахів посвідчував:

„... Турист написав Сушкові через мене дуже панеґіричного листа, хоча висловлювався про нього дуже неґативно..."

Ось цей лист:

4. IX. 1936. Вечір

Любий Друже!

Сьогодні ранком Тогобічний (Полуведько, — Є. О.) надіслав гроші й повідомив, що приїхати не може. Вирішивши справу не відкладати, відразу пішов до бюра сам, і вже тепер маю все готове. Коли прийшов, там сказали, що дозвіл є, та що вони про це вже послали повідомлення до Тарту. Попросив мій папір, оглянув і запропонував зайти через деякий час. Прийшов. Каже мені: — Все гаразд! Питає, в який день маю намір їхати. Відповідаю, що бажав би, якщо немає ніякої затримки, їхати сьогодні.

— Але ж ви тоді встигнете бути лише на одній виставі.

Я відповідаю:

— Так, це правда. Але я буду бачити саме ту виставу (Штіллер Дан), заради якої, власне кажучи, туди й їду. Решта, мовляв, мене мало цікавить. А до того ж, кажу, маю простудіювати оригінал праць критика Бєлінського. — Ну, а якщо ви, додаю, маєте щось проти моєї сьогоднішньої подорожі, можу її відкласти.

Він: — Боже борони, я більше шкодую, що ви всіх вистав не побачите.

Заплатив я йому додатково 117, вислухав деякі практичні поради, взяв усе, що мені треба, і ось тепер дивлюсь на годинник, чекаю на поїзд. Завтра, коли читатимете цього листа, справа вже буде розв'язана. Або — або. Сподіваюсь, що все буде гаразд. Ви мене підбадьорили своїм останнім листом. Не уявляєте собі радости й глибокого схвилювання, коли читав його. Щирістю, теплотою, бадьорістю просякнутий він. А від цього тепліше, бадьоріше, певніше стало й мені. Линула думка: коли двоє одиниць єдиного націоналістичного цілого так можуть, за відносно короткий час, наблизитись, відчувати потребу взаємоконтактування, бажання якмога краще допомагати один одному, то ці одиниці можуть і мусять багато зробити. Нами керує одна мета, одна ідея: Воля, Соборність, щастя й розцвіт нашого пригніченого народу.

Це нас з'єднує в великий моноліт, грізну силу. А коли до цих загальних чинників приєднується ще й почуття особистого наближення, взаєморозуміння — сміливо можна твердити, що не існує сили в світі, здібної зупинити нас на шляху до перемоги.

Багато дечого побачив я на чужині. Дещо з того відчую напевно ще й пізніше, вже вдома. Зараз воно є десь у підсвідомості. Але найголовнішим своїм придбанням уважаю особисте знайомство з тими, хто очолює й репрезентує наш рух на чужині.

Чи задоволений я тим, що побачив? Так! Кажу „так", хоча й не з усім познайомився, не все ще побачив. Дозволяю собі казати „так", бо те, що побачив, судячи по тому, що саме це мені показали, є репрезентація наших найкращих сил. Дозволяю собі казати „так", хоча здаю собі справу, що існує дещо недороблене, існує ще те, чого непотрібно було б бути. Думаю, що ці недоробленості ви знаєте й бачите краще за мене, тому й не зупиняюся на них.

П. Мудрий (полк. Є. К. — прим. Є. О.) — символ, прапор боротьби, її практичний організатор. Разом із ним — ви, канцлер (Грибівський, — Є. О.) та інші старші товариші тепер є для мене втіленням того кращого, що залишило нам наше славне, недавнє минуле із збройної боротьби за державність, і, оскільки це так, нестрашною є моя „зарозумілість", якою дорікав мені п. Мудрий. При всій своїй „зарозумілості", я ніколи не дозволю собі іґнорувати старшого націоналіста. Навіть тоді, коли в чім сперечався з вами або з кимсь іншим, ніколи не пропускав вздовж в/висловлювань, приймав їх під увагу, з ними рахувався твердо, заступаючи свій погляд, поки мене не переконано. Інколи цим робив вам прикрість. Знаю це й прошу пробачення, якщо чимсь колись образив. Але вірте, не добре було б, коли б я лише слухав, замовчуючи свою думку. Не добре було б і зле. Хотілось би ще багато чого написати, хотілось би написати про свою віру в нашу перемогу, про неминучість її, про те, як пишаюсь з того, що я в русі, я його один із невеликих організаторів, про те, як гордий я з своєї приналежности до української нації. Не соромлюсь цього, ні. Готовий кричати це на ввесь світ. Так, ми ще в неволі. Так, сотні років чужинці гуляють на наших полях. Так, ми не маємо ще своєї Державности. Так. Це відноситься до моєї критики за рутено-хахлацтво, розперезаність, несолідність, театральство, критиканство замість праці, безідейність — в сумі нездібність державницьку.

ЩЕ ОДИН ЗДВИГ ХУДОЖНЬОЇ САМОДІЯЛЬНОСТИ НАШОЇ МОЛОДІ

За останніх п'ять років почали помітно відзначатися й зростати різні види виховної роботи серед молодечих гуртків та організацій і, зокрема, в школах українознавства. Цього року ми були свідками двох справжніх, несподіваних, спонтанних здвигів художньої самодіяльности наших дітей. Першим з них було Шевченківське свято у Филаделфії. Його організував Шкільний Відділ при філії УКК у великій залі місцевого горожанського клюбу, вщерть виповненій дорослими і переважно дітьми. Свято мало великий успіх і було відзначене багатьма українськими часописами Америки. Своєю програмою воно не мало навіть змоги охопити всіх бажаючих взяти в ньому участь.

Тепер саме відбувається закінчення шкільного року в школах українознавства та замикається на літні вакації праця багатьох молодечих гуртків. І знову наша дітвора та її керівники, підсумовуючи свої досягнення в році з великим захопленням закликають українське суспільство на свої імпрези.

8-го червня в Українському Селі, поблизу Бавнд Брука (Ню Джерзі) відбувся Шкільний Фестиваль, — свято закінчення шкільного року учнів шкіл українознавства та праці гуртків Юного ОДУМ-у. Організаторами його були: Головна Управа ОДУМ-у в ЗДА та Виховна Рада Юного ОДУ-у при співучасті Церковних Громад. Був утворений також святочний Комітет в складі пп. І. Лисянський — голова, М. Степаненко — заступник та В. Кулій, який проводив програму свята. Велику працю провів п. П. Лимаренко.

На цьому святі ми знову були здивовані і змістом і великою приявністю публіки. За підрахунками Комітету присутніх було коло півтори тисячі. З них — 800 дорослих, решта — діти. Брали участь у Фестивалі школи та гуртки Юного ОДУМ-у з Ню Йорку, Филаделфії, Трентону, Нюарку, Бавнд Бруку і Пасейку.

Програма дитячих виступів була різноманітна. Вона складалася з таких частин: хори, танки, пісні, деклямації, Музика, інсценізації та спортові вправи. Крім того, були різні розваги для старших і менших. Свято цілком виправдало свою назву.

Виховна Рада намітила провести Фестиваль в пляні контестів, а тому обрано жюрі в такому складі: о. протопресвітер Л. Веселовський, д-р І. Драбатий, проф. П. Котович, капітан Шрамченко та сотник І. Лимаренко. Всі кращі виконавці одержали нагороди або похвали. Дохід зі свята призначено на відпочинкову оселю для українських дітей.

Не можна не зупинитися бодай на деяких дитячих виступах, які розпочалися після урочистої Служби Божої та офіційної частини. Службу Божу відправив о. протопресвітер Л. Весоловський в супроводі хору під керівництвом проф. Завітневича.

Найширшою частиною програми були українські танки. Одна за одною в легкому танковому темпі з'являлися на танцювальному майданчикові різні групи дітей. Ось група дітей з Пасейку, що репрезентус Укр. Прав. Церкву та Юний ОДУМ, виконує 3 танки, а Володя Юрчинюк завершує їх своїм бездоганно виконаним „Чумаком" (нагороджений). За ним — Юний ОДУМ з Ню Йорку танцює „Гопака", — далі гурток Юн. ОДУ-у з Филаделфії (керівники: п. Ріта Нікіш і Б. Захарчук) виконує 3 танки. З них „Запорізький Герць" викликає бурю оплесків. Танцювальний гурток при парафії Св. Володимира в Ню Йорку (керівник п. Турслик) виконує 5 танків, опрацьованих надзвичайно старанно й докладно (танок „Гонивітер" нагороджений). Трентонська Школа Українознавства дала три танки. З них „Катерина" була виконана з дуже складними фігурами, легко й безпомилково. Танок викликав загальне захоплення, а готувала його п. Валя Рудь, виховниця Ю. ОДУМ-у.

В частині пісень загальну увагу притягнули дві сестри Сухенки, уч-ці Школи Українознавства в Трентоні, які виконали дві народні пісні (дует) і викликали в серцях слухачів глибокі й зворушливі спогади про Україну (дістали нагороду).

В частині художнього слова звернув на себе увагу монтаж „Українське село" за творами Т. Шевченка, оригінально задуманий й добре виконаний ученицями Школи Українознавства з Трентону (педагог пані А. Сенько), та деклямація твору Шевченка „Розрита могила" у виконанні учн. 4-ої кляси 2-ої Школи Українознавства з Филаделфії (педагог пані М. Юркевич). Обидва виступи нагороджені.

Дуже гарно репрезентувалися руханкові вправи у виконанні гуртка Ю. ОДУМ-у з Филаделфії (виховниця пані Бережна), виступ нагороджений.

В частині музики нагороджені за виконання на акордеоні „Ювілейного вальса" С. Титаренко з Нюарку та Леонід Дудка — за в'язанку українських пісень теж на акордеоні.

За відсутністю прізвищ окремих виконавців у гуртках довелося обмежитися назвою гуртків. Не було змоги перечислити всіх гуртків.

Д-р Драбатий, нагороджуючи виконавців, зазначив, що членам жюрі дуже трудно було визначити нагороди, тому, що дуже багато виступів було на високому рівні. Батьки дітей з Трентону привезли подарунки для подружжя п-ва Сеньків — йому за працю в ОДУМ-і, а пані за працю в Школі Українознавства. Це є вияв не тільки почуття вдячности збоку батьків, а й свідомого ставлення до виховання їхніх дітей.

Висловлюючи подяку організаторам, керівникам і виконавцям програми Шкільного Фестивалю за ті присмні враження, з якими всі ми верталися додому, хочеться висловити декілька побажань щодо технічного боку при влаштуванні таких великих імпрез. Дуже відчувалася відсутність великої, добре урядженої сцени, особливо при виступах дітей в п'єсі, декламаціях, співах. Впорядчикам тяжко було працювати без добре налагодженої системи голосників.

Підсумовуючи все сказане, треба прийти до висновку, що праця в школах і молодечих гуртках дала чималі позитивні наслідки в галузі національного виховання наших дітей. Наша широка громадськість не залишиться осторонь цієї справи, бо тільки з її участю, її допомогою як з морального, так і матеріяльного боку можна розгортати і здійснювати нашу мету збереження нашої молоді для української справи.

М. С — енко

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Гартфорд, Конн.

Срібний Ювілей о. дек. Степана Баландюка

„Ви сіль землі та світло світа", тому „ідіть і навчайте всі народи". Такі слова сказав Христос до апостолів, висилаючи їх у світ та передаючи їм власть навчати всі народи, хрестити їх в своє Ім'я і допомагати їм в спасенню їхніх душ. Та власть перейшла на єпископів і священиків за благословенням самого Ісуса Христа.

Двадцять п'ять років в Христовім винограднику, — це є великий пройдений шлях, повний труду і щоденної важкої праці кожного священика з силами пекла за кожну душу, — за душу дитини, за душу родини, за душу парохії, за душу цілої громади, в якій священик працює.

Таких двадцять п'ять років труду і праці перейшов вже парох української католицької парохії в Гартфорд, Конн., отець декан Степан Баландюк. Уроджений в урядничій родині в місті Чорткові. Закінчив гімназію в Тернополі в 1926 році. Тоді помер йому батько і молодий Степан рішився йти на теологію. Скінчив теологію і був висвячений з рук бл. п. Преос. Григорія Хомишина в Станиславові в 1932 році.

В 1935 році на доручення своїх церковних властей переїхав до Америки і одержав парохію в Гартфорд, Конн., де є досьогодні. Застав маленьку, розсварену громаду і пережив немало прикрих хвиль на початку своєї праці в Гартфорді, бо деякі нестійкі в своїй вірі одиниці старалися диктувати свою волю ні тільки в церкві, але навіть йому особисто. Але тверда постава і надія на обіцянку Христа, що Його церкви „навіть пекольні сили не переможуть" дали йому силу і можність перебути це все і сьогодні це вже належить до минулого.

З приїздом нової еміграції стара церковця показалася замалою і тому о. декан рішився почати будову нової, більшої церкви, що йому при допомозі всіх парохіян і за Божим благословенням вповні вдалося здійснити впродовж неповних двох років, так що українська католицька громада може сьогодні похвалитися новою, гарною церквою. Дбаючи також про добро майбутніх поколінь, купив дім і віддав його на вечірню Школу Українозавства, а коли дім виявився замалий, купив другий, більший, на парохіяльну школу.

Оцінюючи його працю для добра парохії і цілої української громади, Ювілейний Комітет зложений з представників всіх місцевих організацій під керівництвом п. Романа Романишина, влаштував для о. декана Ювілей його двадцятип'ятиліття священства в неділю 4-го травня ц. р. Ювілейні святкування почалися в 4-ій год. поп. Молебнем до Пречистої Діви Марії, який відслужив сам Ювілят при участи 19 священиків. О год. 5-ій почався бенкет в честь Ювілята при повній залі гостей, яка вміщує 310 місць. Багато гостей мусіло зрезигнувати з бенкету з причини браку місця. Ювілейні святкування звеличав своєю присутністю Преосв. Владика Амврозій Сенишин зі Стемфорду. Під час бенкету, на якім ролю товстмайстра виконував вміло п. Р. Романишин, вітали Ювілята: Преосв. Єпископ А. Сенишин, о. монсіньйор Стах, о. Кумьматицький, представник місцевого відділу УККА п. І. Кукіль, вручаючи Ювілятові гарний срібний хрест як дарунок від Ювілейного Комітету, п. Романишин від Ювілейного Комітету, п. М. Мельник, діти української парохіяльної школи, вручаючи йому альбом і гарний образ, виложений срібними долярами, зі срібною чашою по середині і великий кіш квітів.

Достойний Ювілят подякував публічно Пречистій Діві Марії за ті всі ласки, якими Вона його наділяла впродовж його двадцятип'ятлітньої служби Богові, як також всім ініціяторам Ювілею, всім гостям і всім тим, що привітали його з нагоди Ювілею та зложили дарунки.

Молитвою „Отче наш", яку відспівав місцевий хор під керівництвом п. О. Пришляка, почато бенкет, а Многоліствієм для Преосв. А. Сенишина, для Ювілята і для гостей закінчено цей гарний під кожним оглядом вдалий Ювілей. З перспективи 25 срібних років ми з признанням і пошаною клонимо свої голови перед о. Ювілятом і бажаємо йому дочекатися золотого Ювілею священства. Треба підкреслити, що о. Ювілят — це один з найкращих промовців, який вміє відповідно і доцільно в своїх проповідях пов'язати Боже з людським і який вміє також витиснути сльози на очах слухачів.

Хай Всемогучий Господь Бог кріпить його здоров'я, а наші молитви будуть найщирішим виявом вдячности за його працю.

Я. Тростянецький

А. Гренюк, голова Відділу УСГ, Виндзор, Онт., Канада, і П. Мицак, учасник боїв УПА.

Віндсор, Онт., Канада

Вшанували Героїв Української Революції

З приводу 20-тої річниці трагічної смерти полк. Євгена Коновальця, спільний Святочний Комітет УНО - УСГ, ЛВУ-СУМ у Виндзорі 25-го травня 1958 р., вшанував величавою Академією - Святом Героїв — Героїв Української Революції: Головного Отамана Симона Петлюру, полк. Євгена Коновальця, ген. Тараса Чупринку-Шухевича та всіх відомих і невідомих героїв, що впали в обороні Української Суверенної Соборної Держави.

Свято почалося в пополудневих годинах походом з Української Катол. Церкви на цвинтар св. Альфонса і там о. М. Горошко відправив панахиду за поляглих Борців за Волю України. (На цьому цвинтарі є також кілька могил стрільців УГАрмії).

Вікриваючи Академію, п. Ю. Сумик (ЛВУ), між іншим сказав: „Вшановуючи пам'ять трьох Вождів, віддаємо честь і пошану усім тим Борцям за Волю Українського Народу, які віддали своє життя на жертівник Батьківщини... Наш ворог — московсько-комуністична тиранія не тільки винищує наших провідних людей в Україні, але через своїх агентів вбиває наших Провідників і за кордоном. В Парижі згинув від куль кровожадної Москви головний отаман Військ УНРеспубліки Симон Петлюра, 20-ть років тому в підступний спосіб згинув, розшарпаний пекельною бомбою в Роттердамі, провідник УВО - ОУН полк. Євген Коновалець, а в найновіших часах на Рідних Землях від куль московського МВД згинув легендарний лицар — головний командант УПА ген. Тарас Чупринка . . .

Першу частину Академії започаткували наші найменші, які у відповідній поставі голосно виголосили віршмолитву в честь Героїв і склали вінки. (Оленка Ільницька, Борис Літинський, Ірця Макогон, Дзюдзі Сегодні). Після них Жіночий Хор ОУК відспівав „Молитву за Україну", муз. Гайворонський-Ніжанківський та „Сміло, брати". Вірш „Повстанці" деклямував Вол. Зубрицький. Мішаний хор ЛВУ-СУМ виконав „Гей, колись була розкіш, воля" (народня пісня), „Шумить, гуде дібровонька" — муз. Гайворонського. Святочний реферат виголосив п. В. Щербій з Дітройту. Прелеґент, наводячи багатий матеріял, яскраво переповів етапи історичного призначення України, згадавши „Холодний Яр" Т. Шевченка. В пропам'ятних 1918-1920 роках Визвольну Боротьбу України очолив Велитень Українського Відродження — головний отаман Симон Петлюра, поруч з ним тісно співдіяв командант Корпусу Січових Стрільців полковник Є. Коновалець і завдяки такій співпраці осягнули ряд блискучих перемог!

Після реферату, Жіночий Хор ОУК виконав „Там, де Татран круто в'ється", і „Сповнилась міра" (Гайворонського). Вірш „Молитва Революціонера" деклямувала Орися Вишинська. Міш. Хор ЛВУ-СУМ виконав „Зоріла золота заграва", аранж. В. Кор, „Ой, горе тій чайці" (муз. Стеценка), „Не плакати нам" (муз. Кишакевича). Кінцеве слово-резюме виголосив голова Відділу УСГ п. А. Гренюк, який підкреслив, що оце перший раз на нашому терені спільно влаштували УНО, УСГ, ЛВУ, СУМ з своїми братніми організаціями Свято Героїв.

Я. Х.

● **Два 14-річні хлопці з Вест Ню Йорку, Н. Дж., „зайцем"** заїхали до Франції, де чотири дні просиділи в тюрмі, харчуючись картопляною зупою та капусняком. До Гавру їхали вони на кораблі „Іль де Франс", а до Ню Йорку верталися на „Ліберте". На корабель вони зайшли, відпроваджуючи свого шкільного колеґу, який їхав до Італії.

● **Український Клюб** відкрито в Сіднеї, в Австралії, 1-го червня ц. р. старанням Української Громади і Союзу Українок. Тепер Клюб відбуває свої сходини щонеділі.

● **Конкурс українських писанок** влаштував Союз Українок Австралії в місті Перті, з кінцем квітня ц. р. Відмічено найкращу писанку п-ні М. Менцінської, що є головою Союзу Українок.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

БОСТОН, Масс. — Т-во ім. Є. Коновальця, Відд. 238, подає до відома своїм членам, що Піврічні збори відбудуться в неділю, June 29, 1958, в залі української православної церкви — 136 Arlington St., зараз по Службі Божій. До участи на зборах запрошується усіх членів. На порядку: звіт делегатів із Конвенції УНСоюзу, роздача дивідендових чеків УНСоюзу, ухвала стипендії студентам на науку українознавства на „Союзівці" та багато інших справ. — На зборах буде присутній поновно вибраний головний радний Н. Давискиба. — П. Мороз, предс.; В. Мілован, кас.; І. Сілінський, секр.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ У. Н. СОЮЗУ!

Зміна адреси

До Адміністрації „СВОБОДИ".
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.

Долучаю 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА адреса була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ______

Ім'я і прізвище ______

Адреса ______

______

Моя НОВА адреса така:

Ім'я і прізвище ______

Адреса ______

Адреса ______

______

ІНЖ. ПАВЛО ВОЛОСЕНКО

(Посмертна згадка)

До заслужених синів України старшого покоління належав бл. п. інж. Павло Волосенко, який помер 27-го квітня ц. р. у Фляшінгу, Н. Й., у 82-му році повного трудів життя.

Уроженець м. Тисьмениці, Захід. Україна, покійник здав матуру в Перемишлі. Опісля вступив на Львівську Політехніку, відділ будови машин, співпрацював в редакції студентського органу „Молода Україна", та належав до найрухливіших організаторів студентського й громадського життя, очолюючи двічі Товариство українських студентів політехніки „Основа" у Львові.

В пам'ятному 1901 році, коли українська молодь Львівського університету, реагуючи на провокаційну поведінку шовіністичного польського сенату того ж університету, рішила демонстративно покинути мури цього научного заведення та перейти до інших університетів. П. Волосенко, а з ним кілька інших студентів Львівської політехніки, для зазначення своєї солідарности з університетськими студентами, перенеслись на політехніку у Відні. Хто переживав ті часи, мусів затямити високу та струнку постать Павла Волосенка, який належав до тих провідників української молоді, що своїм гарячим патріотизмом, солідним научним стажем та працею, потягали за собою молоді серця до поривів.

Волосенко вернувся з Відня до Львова, щоб незадовзі перенестися на дальші студії до Цюріху та Відня, та закінчити їх у Львові. Він працював в редакції „Громадського Голосу", познайомився з М. Грушевським, М. Павликом, І. Франком, К. Трильовським і ред. Весоловським. В тому ж часі став членом-кореспондентом Наукового Товариства ім. Шевченка.

Ставши реально на шлях всеукраїнської служби народові, за порадою своїх друзів з Великої України, виїхав 1909 року на Україну, спершу на Правобережжя (Кам'янець Подільський), а потім на Лівобережжя, до Харкова, де з притаманною собі рухливістю заснував своє власне бюро санітарної техніки та виконував низку водопостачальних та відводнюючих устаткувань по великих мастках в Україні. Він став членом Харківської „Основи" та „Просвіти" і брав живу участь в українському житті. Після вибуху першої світової війни, з початком 1915 р., царський уряд арештував його, обвинувачуючи в приналежності до Союзу Визволення України, та заслав його до Казані над Волгою. Там працював він керівником лябораторії будівельних матеріялів і, використовуючи те своє становище, приймав на робітників полонених галичан-українців, організував серед них культурно - освітню працю й всіляко їм помагав. З вибухом революції 1917 р. вернувся він до Харкова, де організував Комітет допомоги переселеним галичанам, опісля був обраний заступником голови Слобожанщини, на якому становищі став одним з промоторів організаційно-освідомлюючої діяльности. В 1918 р. покликали його на високе становище в міністерстві шляхів в Києві. В 1919 р. з доручення уряду виїхав до Західньої України, де попав в руки полякам. По тяжкім побиттю вислали його до табору в Домб'ю, а потім до Стшалкова. Вернувши з таборів, інж. Волосенко працював головним інженером у фабриці інж. Левинського у Львові та викладав на тайній українській політехніці елементи будови машин. Студентів приймав на практику до механічних варстатів у фабриці й тим давав їм змогу практично засвоїти теоретичні навчання. З замітніших технічних праць Покійного в тих роках слід згадати заведення ним, при співпраці бл. п. інж. Володимира Дидинського, водопроводів у м. Дрогобичі, через наверчення водних споруд на підкарпатському терені громади Урож. Як голова Т-ва Укр. Інженерів у Львові в 1922 р., а також опісля, опікувався Укр. Промисловою Бурсою. В році 1926 відчинив у Львові власне підприємство санітарно - будівельної техніки, розробляючи м. і. плян розбудови Живця-Черча та Підлютого, влаштовуючи взірцеві санітарні урядження в палаті єпископа Хомишина та виконуючи цілу низку інших громадських технічних праць.

Почавши з 1930 р. присв'ятив свої сили вужчій батьківщині — м. Тисьмениці, ставши радним цієї громади, при чому порядкував її господарку та розбудовував дороги й мости. Ще й під час другої війни, у віці понад 60 років життя не залишив він бездільно свого всестороннього кола заінтересувань, працюючи в розрібці буряно-вугільних покладів коло Коломиї та управляючи кушнірською фабрикою Тисьмениці. На еміґрації в Ню Йорку написав серію споминів, друкованих в „Народній Волі" та „Історію міста Тисьмениці" як також інші записки, які ждуть ще надрукування. В доказ великої пошани, якою втішався Покійник у наших технічних кругах, вибрали його на почесного члена Т-ва Інженерів Українців в Америці.

Відійшов від нас один з тих великих громадян, що не самими гарними словами, а твердим щоденним трудом будували свою Батьківщину, що міг в останню свою хвилину сказати за римським поетом: Нон омніс моріяр — „не в усьому помру". Живими остануться його технічні споруди по всій широкій Україні, живими остають чисельні його колишні студенти - інженери, вкінці лишаються між нами його діти та внуки, що його шляхом і з його волі обрали рівнож технічні звання. Вічна йому пам'ять!

Д-р Віктор Пацлавський

П'ятивідсотковий плян поліпшення економіки в Ріджфілді, Н. Дж.

Ріджфілд, Н. Дж. — Громада Ріджфілд в Ню Джерзі випрацювала оригінальний плян поліпшення економіки таким способом, що промисловці, роздрібні продавці і власники домів призначають 5% від вартости своїх підприємств і власностей на нові інвестиції, поширення, поліпшення або направки. Таким чином видали б 2,500,000 долярів на покращання економіки і по рецесії не лишилось би ні сліду. Крамниці мали б давати п'ять відсотковий дисконт місцевим покупцям. Про цей плян дискутували на пікніку в Ветеранському парку, де промовляв сенатор Кліффорд П. Кейс до 2,000 осіб, який сказав, що той плян може поширитися по цілій країні, і тоді пущено б в обіг коло 20 більйонів долярів, які тепер дармують, і за короткий час „не було б і сліду по рецесії"! Сенатор Кейс і конґресмен Френк С. Осмерс заявили, що про цей плян говоритимуть в обох палатах Конґресу.

Деякі амбасадори ЗДА не знають мови тієї держави, в якій працюють

Ню Йорк. — Два коментатори закордонної політики Джеймс Рестон із Вашингтонського бюра „Ню Йорк Таймса" і телевізійний співробітник Едвард Р. Мирров промовляли під час прийняття в Новій Школі Соціяльного Досліду в Ню Йорку і критикували практику державного департаменту, який висилає амбасадорів і дипломатів до різних країн, хоч вони не знають мови місцевого населення. Журналіст Рестон твердив, що призначування на основі партійної приналежности довело до того, що наша країна має амбасадорів в 9-ох державах Атлянтійського Пакту, які не можуть розмовляти мовою тієї країни, де вони працюють. Рестон твердив, що американське життя так пішло вперед, що треба б закинути ту стару методу найменування дипломатів на основі партійної приналежности. Мирров заявив, що історія вимагає, щоб ми підтримували ті народи в світі, які бажають бути самостійні й незалежні. Тому американці мусять змінити свої думки в справі того, що деякі їхні союзники хотіли б і надалі мати свої колонії.

КАТАЛОГ

КНИЖОК КНИГАРНІ „СВОБОДИ"

83 GRAND STREET JERSEY CITY 3, N. J.

Належність за книжки просимо слати тільки чеками, або поштовими переказами

(3)

Паньківський К.: **Від держави до Комітету**	2.00
Парфанович С.: **У лісничівці**	1.50
Інші дні	0.80
Загоріла полонина	0.50
У Києві	0.75
Пасічник М.: **З вишневих садів — збірка новель і опов.**	1.25
Пасічник П.: **Петро Гордієнко, поема**	2.50
Перелісна К.: **Ой, хто там**	0.80
Для малят про звірят, віршики для дітей	0.60
Петлюра С.: **Статті, листи і документи бр. 6.00, опр.**	7.00
Підручник громадянства (Citizenship Handbook)	0.50
Прокоп М.: **Україна і українська політика Москви**	0.60
Повстенко О.: **Катедра св. Софії у Києві**	12.50
Подвезько М. Л.: **Українсько-англійський словник**	5.00
Англійсько-Український словник	4.00
Понеділок М.: **Вітаміни — гумористичні образки**	2.00
Полтава Л.: **Чи зійде завтра сонце**	1.00
Рабій М.: **Напередодні** (історичні нариси)	1.00
Радзикевич Г.: **Історія української літератури І, II, III**	4.50
Рипецький Ст.: **Українське Січове стрілецтво**	6.00
Савицька І.: **Наша хатка**	1.50
Сагайдачний П.: **В його тіні — нарис**	0.75
Соколовський О.: **Богун**, іст. роман	3.00
Самчук У.: **Волинь ч. І.**	2.70
П'ять по дванадцятій — записки на бігу	1.50
Ост — роман	3.00
Марія — хроніка одного життя	2.00
Темнота, роман	4.00
Сергієнко М.: **У кігтях тиранів**	1.00
Січинський В.: **Історія українського мистецтва ч. І**	6.00
ч. II	3.00
Український тризуб	1.00
Чужинці про Україну	1.00
Смолій І.: **Манекени**	1.50
Соневицький М.: **Гомін давноминулих днів**	1.50
Стахів М.: **Перша совєтська республіка в Україні.** Нарис історії агресії та конституційного розвитку совєтської влади підчас першої частинної окупації України	1.25
Друга совєтська республіка в Україні. Нарис історії агресії та конституційного розвитку совєтської влади підчас другої частинної окупації України	2.40
Сурма — великий збірник українських пісень	5.00
Тарнавський О.: **Мости, поезії**	1.25
Життя — вінок сонетів	1.25
Тесля І.: **Географія України**	3.00
Тис Ю.: **Рейд у невідоме**	1.80
Тобілевич С.: **Рідні гості** (спогади про УСС **на Україні**)	0.50
Удовиченко О.: **Україна в війні за державність**	4.00
Українка Л.: **Твори.** Повне видання, 12 томів	24.00
Феденко П.: **Ісаак Мазепа** — борець за волю України	3.00
Франко І.: **Вибір із творів** бр. 3.00 опр.	3.50
Лис Микита	3.75
Хортиця М.: **Велика гра**	0.90
Цибульський Б.: **Шляхами козацької слави**	1.00
Чапленко В.: **Українська літературна мова**	5.00
Зойк та ін. оповідання	1.50
Чикаленко Є.: **Спогади — 1861-1907**	3.50
Чижевський Д.: **Історія української літератури — від початків до доби реалізму**	5.50
Шах Ст.: **Львів — місто моєї молодости, 3 томи**	3.75
Шевченко Т.: **Кобзар** — ювілейне видання	2.85
Шкварко І.: **Проклинаю**	0.80
Шлемкевич М.: **Загублена українська людина**	1.75
Галичанство	1.50
Шумовський Ю.: **Під гарячим сонцем Африки**	2.00
Щоденник нац. героя Селепка Лавочки, гумор. повість про 1-шу Дивізію „Галичина"	1.00
Юриняк Ю.: **На далеких шляхах**, п'єса	0.75
Яковлев А.: **Договір Богдана Хмельницького з Москвою**	2.00
Яновський Ю.: **Майстер корабля** — роман бр. 2.00 опр.	3.00
Ярославин С.: **Визвольна боротьба на зах. укр. землях 1918-1923**	3.00
Ярославська Д.: **Поміж берегами**, повість	2.00
В обіймах Мельпомени — роман	2.00

BOOKS IN THE ENGLISH LANGUAGE:

Beauplan G.: **A Description of Ukraine**	3.00
Chamberlin: **Ukraine: A Submerged Nation**	1.75
Cundy P.: **Ivan Franko**	4.50
Dushnyck W.: **In Quest of Freedom, 1918-1958**	1.00
Franko I.: **Moses**	0.50
500 Ukrainian Martyred Women paper 2.00, cloth	2.50
Hryshko V.: **Experience with Russia** paper 2.00, cloth	3.00
Hrushevsky M.: **History of Ukraine**	$5.50
Life in America. A handbook for newcomers to the U.S.	0.50
Manning C. A.: **Taras Shevchenko, Poet of Ukraine**	2.50
Twentieth Century Ukraine	3.50
Ukraine Under the Soviets	3.50
Hetman of Ukraine Ivan Mazepa	3.50
Mirchuk: **Ukraine and Its People**	3.00
Myshuha L.: **Shevchenko and Women**	0.50
Ukraine and American Democracy	0.50
Ostapchuk E., ed.: **Folk Art of Carpatho-Ukraine**	15.00
Prychodko N.: **One of Fifteen Million**	3.00
Shumeyko S.: **Ukrainian National Movement**	0.35
Slavutych Y.: **Muse in Prison**	1.00
Snovyd: **Spirit of Ukraine**	1.00
Ukrainian Resistance	3.00
Yaniv V.: **The Battle of Kruty**	0.50

Замовлення враз з належитістю слати на адресу:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ТАРЗАН, ч. 4082. Це — дрібниця.

"THIS IS PERFECT," WHISPERED JIM. "TOM, YOU RUN UP AND GRAB ONE OF THOSE DEVILS. THE BOYS AND I WILL COVER YOU."

"YOU SURE IT'S THAT SIMPLE," SAID TOM, WORRIEDLY, "WHAT IF THE PARENTS --"

"HERE'S ALL THE PROTECTION YOU NEED," SAID JIM, PATTING HIS RIFLE. "HURRY NOW -- IT'S A CINCH!"

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

— Це чудово! — шепнув Джім. — Томе, ви скочите туди і вхопите одне з тих чортенят. Хлопці і я будем вас охороняти.

— Чи ви певні, що це таке просте? — сказав стурбований Том. — А що буде, як батьки...

— Ось вам вся потрібна охорона, — сказав Джім, поляпавши рукою по своїй рушниці. — Поспішайте... це ж дрібничка!

● РОЗШУКИ ●

Професора Сокальської гімназії „ЧЕКАЙ", що в роках 1945-51 перебував в Зальцбурґу, в дуже пильній справі пошукує:
Sylvester DEMKOWYCH
53 Portland Street
Hartford, Conn. (USA)
Заграничні часописи прошу про передрук.

Пошукую за вуйком ІГНАТОМ НИЧКОЮ та його сином СЕМЕНОМ.
Вони мешкали в Ню Йорку. Пошукує братова донька Анна Ничка, що приїхала з Бразилії.
Писати прошу на адресу:
Стефан ЦИГАНЮК
1528 W. Chestnut Street
Chicago 22, Ill.

СОМИК ІВАН,
з с. П-ни, Ходорівський район, подайте свою адресу.
Маю для Вас листа від брата Василя.
I. KOWALKEWYCZ
345 Park Street
Holyoke, Mass.